

อันตรายจากการสัก

รศ.ดร.ภญ.พิมลพรรณ พิทยานุกุล

ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจุบันมีผู้คนที่ชายหญิงให้ความสนใจกับการทำแท투หรือการสักผิวหนัง หรือการใช้เครื่องสำอางชนิดถาวร ตั้งแต่การเขียนคิ้ว ขอบตา ขอบปาก การเพิ่มสีขนด้วยภาพกราฟฟิคลงบนผิวหนังตามส่วนต่างๆของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นแขน ขา แขนหลัง หน้าอก เต้านม รวมทั้งหัวนม เป็นต้น

การสัก หรือ แทตทู (Tattoos) เป็นเทคนิคการใส่เม็ดสีหรือน้ำหมึกคือโลหะหนัก เช่น ไอออนออกไซด์ (Iron oxide) เข้าไปฝังใต้ผิวหนัง อุปกรณ์ที่ใช้ อาจจะเป็นเข็มขนาดเล็ก หรือ อาจเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์คล้ายปืนยิงมีเข็มอยู่ที่ปลาย เม็ดสีจะถูกปลายเข็มเจาะฝังเข้าไปอยู่ใต้ผิวหนัง ขั้นตอนและเทคนิคการทำต้องถูกสุขลักษณะ ตั้งแต่เข็ม อุปกรณ์ สถานที่ และความชำนาญของผู้ที่จะลงมือสักให้ลูกค้า การฝังเข็มลงไปแต่ละครั้งก็ต้องทำให้เกิดการเจ็บปวด มีเลือดออก

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการสัก

- อักเสบติดเชื้อบริเวณที่ทำ จากเข็มหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- อาการแพ้ เป็นผื่นแดง คัน บวม หรือผิวหนังไหม้ อาการเหล่านี้ อาจเกิดขึ้นทันที หรือ อาจเกิดภายหลังการทำอีกนานหลายปีก็ได้
- อาจเกิดคีลอยด์ (Keloids) หรือแผลเป็นมีลักษณะเป็นเนื้อนูนที่ผิวหนัง

ในต่างประเทศพบประวัติการเกิดมะเร็งเต้านมของผู้ที่สักบริเวณเต้านม และหัวนม ทั้งที่วัตถุประสงค์ของการทำเป็นเพียงการเพิ่มสีสันให้หน้าตาดูดีจากเพศตรงข้ามเท่านั้น แต่หาว่าไม่ว่าอันตรายถึงชีวิตได้ เนื่องจากเม็ดสีหรือน้ำหมึกที่ถูกฝังเข้าไปใต้ผิวหนังเป็นสารแปลกปลอมของร่างกาย

เม็ดสีที่ใช้ทำการสักมีมากมายหลากหลายเฉดสี และดูเหมือนจะมีให้เลือกมากขึ้นทุกวัน แม้ว่าเม็ดสีที่ใช้จะเป็นชนิดสีที่เป็นเกรดคุณภาพสำหรับเครื่องสำอาง แต่ก็ยังไม่มีชนิดใดที่ผ่านการรับรองหรืออนุญาตจากองค์การอาหารและยา หรือ ออย.ให้ฉีดเข้าใต้ผิวหนังหรือผ่านเข้าร่างกายได้ ออย.ของสหรัฐอเมริกาได้ออกประกาศเตือนผู้บริโภคว่าเม็ดสีหลายชนิดที่ใช้ทำการสัก ก็นอนั้นยังไม่ผ่านการรับรองให้สัมผัสกับผิวหนังด้วยซ้ำไป บางชนิดเป็นเกรดสีโรงงานสำหรับทำผ้าหมึกในงานพิมพ์หรือสีทารถยนต์

ในผู้บริโภคบางรายจำเป็นต้องสักเนื่องจากเป็นโรคผมร่วง ทำให้ไม่มีขนคิ้ว ในขณะที่หลายคนทำการสักเพราะเป็นแฟชั่นจากต่างประเทศ ผู้หญิงหลายคนทำเพราะไม่ต้องการเสียเวลาเขียนคิ้ว เขียนขอบตาหรือขอบปากทุกครั้งที่ต้องออกจากบ้าน บางรายสักเพื่อเสริมกับศัลยกรรมตกแต่งส่วนอื่นของร่างกาย เช่น เติมเม็ดสีให้ผิวหนังหรือหัวนม เป็นสีชมพู เป็นต้น

ไม่ว่าจะต้องการสักด้วยสาเหตุใดก็ตาม ผู้บริโภคควรตระหนักถึงอาการข้างเคียงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นก่อนตัดสินใจทำ

ปัญหาที่พบทั่วไปภายหลังการสัก: ความไม่พอใจกับผลที่ได้รับ

ผู้ที่ทำการสักไปแล้วมากมายที่ไม่พอใจกับผลที่ได้รับ เช่น ไม่สวยตามที่คาดหวัง หรือ บางรายก็เบื่อแล้ว ดังนั้นปัญหาตามมาคือ แผลและรอยสักที่ผิวหนังจะกำจัดออกยากมากหรือแทบจะเป็นไปได้น้อย ไม่ว่าจะเป็นคิ้ว ขอบตา รวมทั้งรอยสักอื่นๆตามส่วนต่างๆของร่างกาย

สาเหตุความไม่พึงพอใจในรอยสักหรือเครื่องสำอางถาวรที่ทำเพราะสรีระร่างกายคนเรามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลและแฟชั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผิวหนัง มีการขยายออกหรือหดตัวเมื่อร่างกายอ้วนหรือผอม ทำให้เม็ดสีที่ทำไว้นานแล้วแตกไม่สวยงาม และอาจเป็นสิ่งสร้างปมด้อยให้เจ้าของต้องอับอายอีกด้วยเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป และเมื่อถึงเวลานั้นการต้องการกำจัดเม็ดสีเหล่านั้นออกไปเป็นเรื่องยาก การให้แพทย์ใช้รังสีเลเซอร์ยิงเพื่อกำจัดเม็ดสีได้ผิวหนังออกเป็นวิธีที่ทำกันมากที่สุด แต่ต้องทำหลายๆครั้ง ค่อยเป็นค่อยไป แต่ก็ไม่สามารถกำจัดได้ทั้งหมด

อะไรคือสักชนิดชั่วคราว ปลอดภัยกว่าหรือไม่

การทำสักชนิดชั่วคราว (Temporary Tattoos) หลักการโดยใช้สาลีขึ้นซุบสีหรือเม็ดสีวางและกดลงบนผิวหนัง ให้เม็ดสีซึมซับลงบนตำแหน่งที่ต้องการ วิธีนี้เม็ดสีจะไม่อยู่ถาวร แต่จะค่อยๆจางลงภายหลังจากการทำเพียงไม่กี่วัน วิธีนี้จะปลอดภัยกว่าการทำการสักชนิดถาวร เม็ดสีที่ใช้ต้องเป็นชนิดที่ใช้กับเครื่องสำอางได้ (Cosmetics grade) สถานบริการบางแห่งใช้สีเฮนน่า (Henna) ซึ่ง อย.อนุญาตให้ใช้กับเส้นผมเท่านั้น ไม่ใช่กับผิวหนัง อีกประการหนึ่ง สีที่แท้จริงของเฮนน่าจากธรรมชาติแต่ต้องเป็นสีแดงน้ำตาล แต่สีที่วางจำหน่ายจะมีฉลากแสดงสีหลากหลายเฉด เช่น สีเฮนน่าดำ สีเฮนน่าน้ำเงิน เป็นต้น แสดงว่าจะต้องมีการผสมสีอื่นๆที่อาจไม่ใช่สีที่รับรองความปลอดภัยจาก อย.ได้ อาการแพ้หรืออาการข้างเคียงต่างๆก็อาจเกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับการทำการสักถาวร